

Səhiyyə obyektlərində yanğın təhlükəsizliyinə əməl olunması

Qaydaları

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu qaydalar təşkilati hüquqi və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq səhiyyə müəssisələri, təşkilatları və idarələrində yanğın təhlükəsizliyinə əməl olunması qaydalarını müəyyən edir.

1.2. Yanğın Təhlükəsizliyi təmin edilərkən bu qaydalarla bərabər, standart tikinti norma və qaydaları, texnoloji layihələşdirilmə normaları, həmçinin müəyyən edilmiş qaydada təsdiq olunmuş normativ sənədlər rəhbər tutulmalıdır.

1.3. Müəssisənin hər bir əməkdaşı yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını bilməli, onlara ciddi riayət etməli, yanğın baş verdikdə isə insanları xilas etmək və yanğını söndürmək üçün ondan asılı olan bütün tədbirləri görməlidir.

1.4. Klinika, poliklinika, doğum evləri, dispanserlər, xəstəxanalar, körpələr evi, uşaq evləri, sanatoriyalar, istirahət evləri, əczaxanalar əczaxana anbarları və səhiyyənin digər müəssisələrində yanğın təhlükəsizliyinə görə məsuliyyət bu müəssisələrin rəhbərlərinin üzərinə düşür.

1.5. Səhiyyə müəssisələrinin struktur bölmələrində (kabinetlər, laboratoriyalar, tibb məntəqələri, anbarlar, şöbələr, emalatxanalar və digər otaqlar) yanğın təhlükəsizliyinə görə məsuliyyəti bölmələrin rəhbərləri daşıyırlar.

1.6. Rəhbərlərin vəzifə borcudur:

a) Bu qaydaların yerinə yetirilməsini təmin etməli, eləcə də xidməti heyət tərəfindən, yanğına qarşı rejimə ciddi riayət edilməsinə nəzarət etməli;

b) yanğın baş verdikdə insanları xilas etmək üçün, xidməti heyətin vəzifələrini işləyib hazırlamalı;

Yanğın baş verdikdə şöbə müdirləri, tibb və xidməti heyətin yerinə yetirdikləri hərəkətlərin planını məşq etməli (hərəkətlərin təxmini planı 1 №—li əlavədə verilir);

c) şöbə müdirləri, tibb və xidməti heyət ilə bu qaydaların öyrənilməsini təşkil etməli, onların bu qaydaları bilmələrini və yerinə yetirmələrini yoxlamalı;

ç) uşaqlar və xəstələrin gecə—gündüz olduqları müəssisələrdə gecə vaxtı xidməti heyətin növbəliliyini təşkil etməli, gecə növbətçilərini əl elektrik fənərləri ilə təmin etməli, yanğın baş verdikdə onların öz vəzifələrini bilib—bilmədiklərini yoxlamalı;

d) köçürmə yollarının vəziyyətinə, elektrik xətlərinin və cihazlarının düzgün istismarına fikir verməli, nasaz sobaların və elektrik qızdırıcı cihazların

yandırılmasına, ağ neft, benzin və digər alışqan maddə və materialların xəstə və uşaq olan binalarda saxlanılmasına yol verməməli;

e) otaqları lazımı yanğınsöndürmə vasitələri və rabitə ilə təmin etməli, habelə onların daima saz vəziyyətdə saxlanılmasına nəzarət etməli (ilkin yanğınsöndürmə vasitələrinin normaları 2 sayılı əlavədə verilir).

1.7. İşə yeni qəbul edilən şəxslər, yanğın təhlükəsizliyi tədbirləri və yanğından mühafizə orqanlarının çağırılması barədə giriş təlimatı keçməli, yanğının aradan qaldırılması üçün obyektə olan yanğınsöndürmə vasitələrini əməli surətdə tətbiq etməyi bacarmalıdırlar.

Tezalışan maye, oksigen və yanan qazlarla işləməli olan şəxslər əvvəlcədən xüsusi təlimat keçməlidirlər.

Təlimat keçməyən şəxslərin işə buraxılmasına görə məsuliyyət müəssisə rəhbərinin üzərinə düşür.

1.8. Xidməti heyətin sayı 15 nəfərdən artıq olan səhiyyə müəssisələrində könüllü yanğınsöndürmə dəstəsi təşkil edilir ki, onun da üzərinə ilkin yanğınsöndürmə vasitələrinin vəziyyətinə nəzarət, yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulmasını aradan qaldırmaq üçün tədbir görülməsi, eləcə də baş verən yanğınların söndürülməsi vəzifəsi qoyulur.

1.9. Əczaxana və əczaxana anbarlarında yanğın baş verdikdə, müvafiq müəssisə rəhbərləri, zəhərli və partlayış təhlükəli maddələrin olması və saxlanılması yerləri haqqında yanğın təhlükəsizliyi xidmətinin əməkdaşlarını xəbərdar etməlidirlər.

2. Ərazinin və binaların saxlanması

2.1. Müəssisələrin ərazisi və binalar həmişə təmiz saxlanılmalıdır. Bütün yanar zibil və tullantılar müntəzəm surətdə xüsusi ayrılmış sahəyə daşınmalıdır.

2.2. Bina, qurğu və su mənbələrinə gedən yollar, keçidlər, girişlər həmişə saz vəziyyətdə saxlanılmalı və heç bir başqa maneə törədən əşyalarla tutulmamalıdır.

2.3. Bütün bina və qurğulara sərbəst yaxınlaşmaq üçün yol olmalıdır. Müəssisələrin ərazisində yerləşən binalar arasındakı yanğına qarşı ara məsafələrdə yanar material saxlamaq, əlavə tikinti inşa etmək, eləcə də müvafiq yanğına qarşı məsafələr olmadan tikililər inşa etmək qadağandır.

2.4. Binaların damlarında stasionar yanğın pilləkənləri, səs pəncərələri və məhəccərlər saz vəziyyətdə olmalıdır.

Kənd yerlərində yerləşmiş müalicə və uşaq müəssisələrində söykəmə nərdivanlar olmalıdır.

2.5. Səhiyyə müəssisələrinin binaları yanğınları söndürmək üçün su ehtiyatı ilə təmin edilməlidir. Yanğına qarşı su kəməri olmadıqda su təchizatı, tutumu 50 kub.metrdən az olmayan təbii və yaxud süni su hövzələrinin (rezervuarların) quraşdırılması yolu ilə təmin oluna bilər.

2.6. Xəstəxana palatalarında çarpayılar arasındakı məsafə 0,8 metr, əsas mərkəzi keçidin eni 1,2 metrdən az olmamalıdır. Dolabça (tumboçka), stul və çarpayılar çıxış və keçidləri tutmamalıdır.

Dəhliz və digər köçürmə yollarında çarpayılardan qoyulmasına yol verilmir.

2.7. Yataq rejimində olan xəstələr yerləşdirilən müalicə müəssisələrində hər beş xəstəyə ən azı bir xərək olmalıdır.

2.8. Binanın hər mərtəbəsində ən azı iki köçürmə çıxışı olmalıdır. Pülləkən qəfəsləri, köçürmə çıxışları, keçidlər, dəhlizlər, tamburlar daima boş olmalı və heç nə ilə tutulmamalıdır. Köçürmə yollarında arakəsmələr, pülləkən qəfəslərində anbarlar qurmaq, habelə pülləkənlərin altında material və müxtəlif avadanlıqlar saxlamaq qadağandır.

2.9. Köçürmə çıxışlarının qapıları binadan çıxış istiqamətində sərbəst açılmalıdır. Binalarda xəstə və uşaqlar olduqda, çıxış qapılarını yalnız içəridən asan bağlanan açarlarla (siyirtmələr, qarmaqlar) bağlamaq lazımdır. Zəruri hallarda daxili asan açılan açarlardan istifadə edilə bilər ki, bunların da saz vəziyyətdə olmasına görə müvafiq vəzifəli şəxslər məsuliyyət daşıyırlar.

Müəssisələrdə, qapıların asan açılmasını təmin etmək məqsədilə, mütləq çıxışların nömrələrinə müvafiq olan nömrə birkaları ilə işarələnmiş iki xüsusi (yalnız köçürmə çıxışlarının qapıları üçün) açar dəsti olmalıdır. Açarlardan bir dəsti növbətçidə, ikincisi isə, müəssisənin bütün xidmət heyətinə məlum olan xüsusi yerdə saxlanılmalıdır.

Köçürmə çıxışlarının qapılarını mismarlayaraq bağlamaq qəti qadağandır.

2.10. Uşaq və xəstələr olan otaqların pəncərələrində metal barmaqlıqlar yaxud torlar quraşdırmaq, bu otaqların divarlarına kağız üzük çəkmək, taxta divar və tavanları yağlı boya, nitroboylarla rəngləmək, insanların köçürülməsi yollarında yanar bəzəmə materialları (ağac, yonqar piltələr və s.) tətbiq etmək, eləcə də yanma zamanı zəhərli maddələr əmələ gətirən materiallardan döşəmələr salmaq qadağandır.

2.11. Çoxmərtəbəli binalarda ağır xəstələri və uşaqları birinci mərtəbədə yerləşdirmək lazımdır. Müəssisələrdə xidmət edən işçilərin yaşamasına yalnız, binanın digər hissəsindən yanmayan örtüklər, divarlar yaxud arakəsmələrlə ayrılan və çölə ayrıca çıxışları olan otaqlarda yol verilə bilər.

2.12. Ümumi xəstəxana korpusundakı əczaxanalar, bir qayda olaraq, birinci mərtəbədə yerləşdirilməli, onların çölə müstəqil çıxışı olmalı və başqa təyinatlı otaqlardan yanmayan örtüklər və divarlarla ayrılmalıdır.

2.13. Müalicə—profilaktika müəssisələrinin binalarında oksigen balonlarını quraşdırmaq və saxlamaq, onları rezin borudan, eləcə də sıx birləşdirilməmiş boru kəmərlərinin köməyi ilə ötürmək qadağandır.

Xəstələrə oksigenin verilməsi, balonları müalicə müəssisəsi binasından kənarında quraşdırmaqla (10 balondan artıq olmayaraq) mərkəzləşdirilmiş tərzdə təşkil edilməlidir. Tutumu 10 balondan artıq olan mərkəzi oksigen məntəqəsi daima xəstələr olan binalardan 20 metrdən az olmayan məsafədə ayrıca binada yerləşdirilməlidir. Xəstəxana palatalarının oksigenlə mərkəzləşdirilmiş təchizatı olmadıqda oksigen yastıqlarından

istifadə qaydası, eləcə də ayrı—ayrı oksigen balonlarının quraşdırma yerləri müalicə—profilaktika müəssisələrinin rəhbərləri tərəfindən müəyyənləşdirilir.

2.14. Su qaynaqlarının, su qızdırıcıların və su qaynatmaq üçün xüsusi qurğulu böyük çənlərin quraşdırılmasına yalnız mətbəxlərdə, yaxud bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş otaqlarda icazə verilir.

2.15. Tibbi alətlərinin (vasitələrinin) sterilləşdirilməsi ciddi surətdə müəyyən edilmiş yerlərdə aparılmalıdır. Tibb alətlərinin sterilləşdirilməsi üçün keroqaz, plitə və primusların istifadə edilməsi qadağandır. Bu qızdırıcı cihazların tətbiqinə, istisna hallarda yalnız müəssisə rəhbərinin icazəsi ilə xəstələrdən təcrid edilmiş otaqlarda, yaxud ayrıca olan tikililərdə yol verilə bilər.

2.16. Laboratoriyalar və anbarlardakı reaktivlər açarlarla bağlanan şkaflarda saxlanılmalı, açarlar laborantlarda, yaxud digər məsul şəxslərdə olmalıdır.

Ümumi miqdarı 3 kq—dan artıq olmamaq şərti ilə tezalışan və yanar mayeləri (benzin, benzol, efir, spirt, aseton, amilasetat və s.) xüsusi metal yeşikdə, qızdırıcı cihazlardan və çıxışlardan uzaq məsafədə saxlamağa icazə verilir.

2.17. Digər təyinatlı binalarda yerləşən əczaxanalarda tezalışan və yanar mayələrin ümumi miqdarı 100 kq—dan artıq olmamalıdır. Əczaxanalarda spirt, efir və digər alışıq mayələr ayrıca, yanmayan otaqlarda, yaxud metal şkaflarda saxlanılmalıdır. Əczaxanalarda iki oksigen balonundan artıq saxlamaq olmaz, bu balonlar şaquli vəziyyətdə xüsusi yuvalarda möhkəmləndirilməli və xamut, yaxud digər vasitələrlə bərkidilməlidir.

2.18. Birgə saxlanması istilik yığınını, akkumulyasiyasını, yanğın təhlükəli toplanmaları əmələ gətirə bilən, yaxud öz—özünə alışma təhlükəsi yaradan reaktivlər və digər maddə və materiallar, ayrıca müvafiq qablaşdırmada və yanmayan şkaflarda saxlanılmalıdır.

Banka, butulka və digər qablaşdırmada olan kimyəvi reaktivlərin səciyyəvi xassələri göstərilməklə üzərlərində «Alışqandır», «Zəhərlidir», «Kimyəvi cəhətdən aktivdir» və s. aydın şəkildə yazılmalıdır.

2.19. Toplanmış mineral turşularının 3 litrdən artıq olmamaq şərti ilə kip bağlanan şüşə qabda saxlanılmasına icazə verilir. Brom və xrom anhidridi sorma şkaflında xüsusi metal, yaxud çini futlyarda yerləşdirilmiş şüşə qabda saxlanılmalıdır.

2.20. Reaktivlər (oksidləşdiricilər), bertole duzu (kalium xlorid), barium və amonium xlorid, natrium hipoxlorid, kalium oksibromid, natrium və kalium nitrat, kalsium və barium, ammoniyak şorası, kalium və natrium—nitrit kip bağlanan şüşə, yaxud Burma plastik qapaqlı bankalarda saxlanılmalıdır. Bu reaktivlər şkaflın ayrı (yuxarı) rəfində qoyulmalıdır.

2.21. Natrium və barium peroksidlərini kip bağlanan şüşə bankalarda saxlamağa icazə verilir. Bankalar metal futlyarlarda quraşdırılmalı və oksidləşdiricilərlə birgə şkafldakı rəfdə yerləşdirilməlidir. Bu rəfdə 2.19 və 2.20—ci bəndlərdə göstərilənlərdən başqa, digər maddələrin yerləşdirilməsinə yol verilmir.

2.22. Qırmızı fosforu probka, yaxud qapaqla kip bağlanan şüşə və ya metal bankada, hidrogen—peroksidi (30% perhidrol) probkalı tünd şüşə qabda saxlamaq və metal

konteynerə yerləşdirmək lazımdır. Bu maddələri şkafda neytral duzlarla (karbonatlar, sulfatlar) birlikdə saxlamaq olar, lakin oksidləşdiricilər metal tozlar və qələvi materiallar olan rəflərdən uzaq saxlamaq lazımdır.

2.23. Anbarlarda və əczaxana anbarlarında qiymətli materiallar ciddi surətdə növlər üzrə saxlanılmalıdır. Bu halda tezalıışan mayeləri digər materiallarla birgə saxlamağa icazə verilmir.

2.24. Oksigen və yanar qaz balonlarının birgə saxlanılmasına, eləcə də bu balonların material və əczaxana anbarlarında saxlanılmasına icazə verilmir.

Oksigen və yanar qaz balonları xüsusi binalarda, yaxud talvarlar altında saxlanmalı, istilik mənbələrindən (qızdırıcı cihazlar, günəş şüaları və s.) və üzərinə yağ maddələrinin düşməsindən qorunmalıdırlar.

2.25. Emalatxana, laboratoriya və digər istehsalat binalarında:

a) spirtin distilə edilməsi və təmizlənməsi üçün aparatlar, benzin karbürator qurğuları və kompressorlar ayrıca otaqlarda quraşdırılmalıdır;

b) spirt, benzin və digər tezalıışan mayelər təcrid edilmiş anbar binalarında saxlanılmalıdır;

c) istehsalat ehtiyacı üçün tezalıışan mayelər boru kəməri ilə verilməli, yaxud onların daşınması üçün xüsusi bağlı qabdan istifadə edilməli, verilən mayenin ümumi miqdarı növbədə tələb olunan miqdardan artıq olmamalıdır.

2.26. Qalan istehsalatlarda benzin karbürator qurğularında şüşə butulkaların tətbiqi və qazı odluqlara çatdırmaq üçün rezin boruların istifadəsi qadağandır.

2.27. Çardaqlar təmiz saxlanılmalı və açarla bağlanmalı, açarlar isə müəyyən edilmiş və istənilən vaxt əldə edilməsi üçün asan yerdə saxlanılmalıdır. Çardaqların taxta konstruksiyaları oda davamlı məhlulla hopdurulmalıdır. Çardaq yerlərində anbar, arxivlər düzəltmək, hər hansı əşya və ya material (xüsusən yanar) yığımaq, tüstü bacalarına paltar qurutmaq üçün ip bağlamaq və radio—televiziya antenalarını bərkitmək, örtükləri qızdırmaq üçün torf, taxta yonqar və digər yanar material tətbiq etmək qadağandır.

2.28. Müalicə və uşaq müəssisələrində, əczaxanaların zirzəmilərində emalatxana yerləşdirmək, alışıqan maddə və materiallar, eləcə də tezalıışan və yanar maye saxlamaq üçün anbarlar düzəltmək qadağandır.

2.29. Emalatxana, anbar, laboratoriya, kabinet və digər otaqlarda iş günü qurtardıqdan sonra, ustalar, anbar müdirləri, laborantlar, yaxud yanğın təhlükəsizliyinə görə məsul şəxslər bağladıqları otaqları mükəmməl gözdən keçirməli, yanğına qarşı rejim pozuntularını aradan qaldırmalı və elektrik xəttini şəbəkədən ayırmalıdırlar.

2.30. Uşaq və müalicə—profilaktika müəssisələri binalarında elektrik qaz qaynağı və digər alışıqan işlərin aparılmasına yalnız bu müəssisələrin rəhbərləri, yaxud onları əvəz edən şəxslərin yazılı icazəsi ilə yol verilə bilər. Qaynaq, bütün lazımi ehtiyat tədbirlərini ciddi surətdə yerinə yetirmək və iş yerini yanğınsöndürmə vasitələri ilə təmin etmək şərti ilə ixtisaslaşdırılmış mütəxəssislər tərəfindən yerinə yetirilməlidir.

3. Fizioterapiya kabinetləri

3.1. Elektrik və işıq müalicəsi kabinetinin sahəsi bir prosedura taxtına 6 kv.m—dən az olmamaq hesabı ilə qəbul edilir.

3.2. Hər bir elektrik və işıq müalicəsi kabinetinin, mərkəzi (əsas) elektrik lövhəsindən götürmək üçün müstəqil xətti olmalıdır. Daha böyük kəsik tələb edilmədikdə, bu xətt 6 kv.mm—dən az olmayan kəsiklə mis naqıl vasitəsi ilə çəkilir.

Başqa istehlakçıların bu elektrik xətlərinə birləşdirilməsinə icazə verilmir.

3.3. Hər bir elektrik və işıq müalicəsi kabinetində 60—100A qrup elektrik lövhəsi qoyulmalı, bu lövhədə voltmetr, faza dəyişdirici açar və qoyulmuş aparatlara müvafiq qrup (aparatlar içərisində sterilizatorlar və elektrik plitələri də nəzərə alınmaqla) sayı ilə qoruyucular quraşdırılır.

Aparatların işə düşməsi üçün bağlı buraxılış qurğuları quraşdırılmalıdır. Bütün müalicə elektrik aparatları daima saz vəziyyətdə olmalı, yerlə etibarlı birləşdirilməli və onların zavod elektrik sxemi və texniki pasportu olmalıdır.

3.4. Aparatlar şəbəkəyə çevik rezin kabel, yaxud rezin boru salınmış naqillə qoşulur. Qurumuş və zədələnmiş qoruyucu örtükləri, aparatı birləşən və sıxılan yerlərində pozuntuları olan elektrik xətlərinin tətbiq edilməsinə yol verilmir.

3.5. Alətlərin qaynadılması üçün bağlı qızdırıcılar (spiralları olan sterilizatorlar) tətbiq edilməlidir.

3.6. Sterilizatorların dayaq səthləri yanmayan olmalıdır. Dayaq səthləri ilə dibi arasında hava qatı olan sterilizatorlar da yanmayan əsasda quraşdırılmalıdır.

3.7. Parafin və ozogeritin qızdırılması xüsusi ayrılmış otaqda (mətbəxdə) qızdırıcılarda, yaxud su hamamında aparılmalıdır.

Hündürlüyü döşəmədən 2,5 metr olan mətbəxin divarları şirələnmiş plitələrlə, döşəmə isə metlaxla örtülməlidir. Qızdırıcılar qızdırılan stol odadavamlı materialla örtülməlidir. Parafin və ozogerti açıq odda qızdırmaq qadağandır.

3.8. Otaqlar, aparatlar və qurğulardan çıxarılan bütün hava dəyişmə və sovurma kanallarının boruları dam örtüyündən kənara çıxarılmalıdır.

3.9. Elektrik və işıq müalicəsi aparatları və avadanlığına qulluq və onların təmiri müvafiq hazırlıq keçən və bu barədə vəsiqəsi olan mütəxəssislər tərəfindən həyata keçirilməlidir.

Aparaturaya profilaktik (zahiri və daxili) baxış, aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması üçün tədbirlər görməklə texniki pasportda (təlimatda) qoyulmuş müddət ərzində mütəxəssislər tərəfindən aparılmalıdır.

Hər bir elektrik və işıq müalicəsi şöbəsində (kabinetində) xidməti heyətlə yanğına qarşı aparılan təlimatın və elektrik aparatlarının işində müşahidə edilən nöqsanların qeyd edilməsi üçün jurnal olmalıdır.

4. Rentgen plyonkalarının arxiv otaqları

4.1. Rentgen plyonkaları saxlanılan arxivlər ayrıca olan binaların yuxarı mərtəbələrində, yaxud əsas binadan yanmayan divar və arakəsmələrlə ayrılmış xüsusi otaqlarda yerləşdirilməlidir.

4.2. Rentgen arxivində kənar plyonka və rentgenoqramların saxlanılmasına yalnız o zaman yol verilə bilər ki, həmin otaqlarda onların miqdarı 4 kq—dan artıq olmasın. Bu zaman aşağıdakı şərtlərə əməl edilməlidir:

- a) rentgenoqramlar kip örtülən metal şkafta, yaxud istilik cihazlarından 1 m—dən az olmayan məsafədə yerləşən yerişikdə saxlanılmalıdır;
- b) rentgenoqramlar saxlanılan otaqlarda papiros çəkmək, açıq alovla cihazlar, plitələr, sterilizatorlar tətbiq etmək qadağan edilməlidir;
- c) odsöndürən quraşdırılmalıdır.

İstifadə olunmayan plyonkalar ehtiyatı arxivlərdə qablaşdırılmış şəkildə saxlanılır.

4.3. Divar, döşəmə və tavan yanmayan materialdan, arxivə gedən qapılar ilə laylar arasında azbest karton qoyulmaqla bucaq şəklində tikilmiş quru taxtanı üç layından ibarət taxta parçalarından düzəldilməlidir. Qapılar gil məhlulu ilə hopdurulmuş azbest və ya keçə üstündə taxtapuş dəmiri ilə haşiyələnir. Bu qapılar qapı çərçivəsi olmadan quraşdırılmalı və çölə açılmalıdır.

4.4. Arxiv filmostat və yaxud şkafta təchiz edilir. Şkaftlar və onların rəfləri metal yaxud gil məhlulu ilə hopdurulmuş azbest və ya keçə üstə dəmir ilə haşiyələnmiş taxtadan olmalıdır. Şkaftdakı rəflər bir—birindən 50 sm məsafədə quraşdırılır və dərinliyi də, uzunluğu da 50 sm olan bölmələrə ayrılır. Hər bir bölmə metal yaxud gillə hopdurulmuş azbest və ya keçə üstə dəmir ilə haşiyələnmiş taxta qapı ilə kip bağlanmalıdır.

Rentgenoqramlar şkaftlarda şaquli vəziyyətdə yerləşdirilmiş kağız paketlərdə saxlanılır. Şkaftlardan divar, pəncərə, tavan və döşəməyə kimi olan məsafə 0,5 metrədən az olmamalıdır. Keçidlərin eni istismar mülahizələrlə əlaqədar müəyyənləşdirilir, lakin 0,8 metrədən az olmamalıdır.

4.5. Plyonkanın miqdarı 500 kq artıq olan arxivlər yanmayan divar və qapılarla bölmələrə ayrılır. Bölmələrdə 500 kq—dan artıq plyonka saxlamağa icazə verilmir. Hər bir bölmə ayrıca sovurma ventilyasiya ilə təchiz edilir. Qapılar çölə açılmalıdır.

Müalicə müəssisəsinin əsas binasında yerləşən arxivdə plyonkaların miqdarı 300 kq—dan artıq olmamalıdır.

4.6. Pəncərə sahəsinin döşəmə sahəsinə görə nisbəti 1/8—dən az olmamaq şərti ilə anbarların təbii işığı olmalıdır. Anbarın pəncərələri çölə açılmalı və qonşu evin üzübüz pəncərələrindən 15 metrədən az olmayan məsafədə olmalıdır. Anbarın pəncərələri, üstündəki damın pəncərələri yanmayan olmalıdır.

4.7. Anbarda süni işıq olmalı, elektrik xətti polad borularla çəkilib, işıqlandırıcı armatura kip bağlanmalıdır. Anbarlarda elektrik qoruyucuları, şəbəkədən açan qurğular, ştəpsel birləşmələri, elektrik zəngləri və hər hansı bir səyyar elektrik aparatlarını quraşdırmaq qadağandır.

İş vaxtından sonra, elektrik xəttinin cərəyanı kəsilməlidir. Otaqları qaranlıqlaşdırmaq üçün elektrik çiraqlarını kağız, parça, yanan materiallarla örtmək qadağandır.

4.8. Anbarın ventilyasiyası ümumi ventilyasiya sistemindən təcrid edilməlidir. Sovurma borusu diametri 25 sm—dən az olmamaq şərtilə yanmayan materialdan hazırlanmalı və bilavasitə çölə çıxarılmalıdır.

4.9. Otaqların isitmə sistemi mərkəzləşdirilmiş qaydada olmalıdır. Rentgen plyonkası saxlanılan anbarda buxar istiliyi, metal peçlər, eləcə də açıq dəmir boruları olan gəzdirmə peçlərə yol verilmir. Kənd yerlərində peçlərdən istifadə edərkən odluq yerləri, siyirtmə və qapaqları dəhliz tərəfdən qoymaq lazımdır. Peçlər taxtapuş dəmiri ilə örtülməlidir.

İstilik cihazları ilə plyonka olan şkaflar arasındakı məsafə 1 m—dən az olmamalıdır.

4.10. Hər bir plyonka saxlanılan anbarda ən azı iki odsöndürən və iki yun ədyal olmalıdır. Odsöndürənlərin yararlı olub olmadığını təyin etmək üçün müntəzəm yoxlamaq lazımdır.

Arxiv anbarının divarında, yanğıla əlaqədar xidməti heyətin vəzifələri barədə təlimat asılmalıdır.

4.11. Arxivin yerləşdiyi yer, onun avadanlığı və saxlanılan lentlərin miqdarı yerli Dövlət Yanğın Nəzarəti Orqanı ilə razılaşdırılmalıdır.

4.12. Arxiv anbarın qapısında «rentgen arxivi» sözləri ilə lövhə, girişdə isə «alışqandır», «papiros çəkmək qəti qadağandır» yazısı olmalıdır.

5. İstismə sistemi

5.1. Uşaq və müalicə müəssisələrində, bir qayda olaraq, mərkəzi isitmə sistemi olmalıdır. Xəstələri və 25 nəfərdən artıq sayda uşaqların gecə qruplarını, soba istiliyi olan taxta binalarda (5 dərəcəli odadavamlılı) yerləşdirmək qadağandır. Sobaların tüstü bacalarının və yanğına qarşı arakəsmələrin texniki vəziyyəti tikinti norma və qaydalarının tələblərinə cavab verməlidir.

Soba tipli istilik sistemi olan uşaq müəssisələrində, xəstəxanalarda, sanatoriyalarda və istirahət evlərində odluq yerləri tambur və ya dəhlizə çıxmalıdır. Yataq otaqları, yaxud palatalarda peçlər qalmaq qadağandır.

5.2. Tüstü bacaları hissən istilik mövsümü ərzində təmizlənməlidir. Mətbəx plitələri, su qaynadıcılarının bacaları ayda bir dəfədən az olmayaraq, istilik peçləri isə ayda bir dəfə təmizlənməlidir.

5.3. Uşaq və müalicə müəssisələrində paltar və ayaqqabı üçün odlu quruducuların quraşdırılması qadağandır. Ayaqqabı və paltarı xüsusi olaraq bu məqsədlər üçün təchiz edilmiş təhlükəsiz quruducularla qurutmaq lazımdır.

Stol, stul, şkaflar və çarpayıları, sobadan 0,5 metrədən az məsafədə quraşdırmağa yol verilmir.

5.4. Uşaq və müalicə müəssisələrində gecə vaxtı, eləcə də kütləvi tədbirlərin, gecələrin, tamaşaların, kinoseansların keçirilməsi zamanı soba qalmaq qadağandır.

Uşaqların sutkalıq qaldıqları xəstəxana və uşaq müəssisələrində uşaq və xəstələrin yatmasına 2 saat qalmış sobalar söndürülməlidir. Uşaqların gündüzlər olduqları uşaq müəssisələrində sobaların qalanması, uşaqların gəlməsinə ən azı 1 saat qalmış başa çatmalıdır.

5.5. Sobalar kerosin (ağ neft), benzin, yaxud digər tezalısan və yanar mayelərlə yandırmaq, qalanmış peçləri baxımsız qoymaq, eləcə də onları uşaqlara tapşırmaq qəti qadağandır.

5.6. Qalanmış sobaların qapılarını açıq saxlamağa və odluğun dərinliyindən uzun olan odundan istifadə etməyə icazə verilmir.

5.7. Sobaları daş kömürlə qalamaq qadağan edilir. Adi odun sobalarını daş kömürlə yandırdıqda bu peçlər müvafiq olaraq yenidən qurulmalıdır.

(Yəni odluğu odadavamlı kərpiclə örtmək lazımdır).

5.8. Yanma məhsullarını peç və qaz cihazlarından çəkmək üçün ventilyasiya kanallarından istifadə etmək qadağandır.

5.9. İsti külü, şlakı, kömürü tikililər və yanar çəpərlərin yanına tökməyə icazə verilmir.

5.10. Yanacaq (odun, kömür) xüsusi olaraq bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş yerlərdə, yaxud tikililərdən 10 m—dən az olmayan məsafədə yerləşən hasarlanmış meydançalarda saxlanılmalıdır. Yanar örtükləri olan zirzəmilərdə, eləcə də ümumi pilləkən qəfəsləri ilə birləşən (örtülülərin oda davamlılığından asılı olmayaraq) zirzəmi yerlərində, kömür və digər yanacaq növlərinin saxlanması qadağandır.

5.11. Xəstə və uşaqların daimi qaldıqları binaların altında mərkəzi istilik qazanxanaları yerləşdirmək qadağandır.

5.12. Mərkəzi istilik qazanxanalarında gün ərzində lazım olduğundan artıq bərk yanacaq ehtiyatı və 0,5 kub.m—dən artıq maye yanacaq saxlamaq qadağandır.

Yandırılmış qazanlar ocaqçının diqqətindən yayınmamalıdır. Qazanlar üzərində odun və yanar material qurutmağa icazə verilmir.

5.13. Qazanxanalarda mazutdan istifadə edərkən, odluqlardan döşəməyə yanacaq dağılmasının qarşısını almaq məqsədilə, odluğun qarşısında qumla doldurulmuş metal tava qoyulmalıdır.

Yağlanmış əsgilər hər gün qazanxanadan kənar, xüsusi olaraq bunun üçün ayrılmış yerə yığılmalıdır.

5.14. Donmuş istilik su kəməri, kanalizasiya borularını açıq alovla qızdırmaq qadağandır. Bunun üçün isti su, buxar, yaxud isti qumdan istifadə etmək lazımdır.

5.15. Qaz avadanlıqlarının quraşdırılması və istifadəsi zamanı «Qaz təsərrüfatında mühafizə zonaları və təhlükəsizlik tədbirləri qaydaları»nın tələblərinə riayət olunmalıdır.

6. Işıq və qızdırıcı cihazlar

6.1. Uşaq və müalicə müəssisələrinin işığı elektrik olmalıdır. Yalnız elektrik fənərlərini, yaxud «yarasa» tipli fənərləri qəza işığı kimi (enerji olmadıqda) tətbiq etməyə icazə verilir.

6.2. 50 nəfərdən çox yeri olan uşaq və müalicə müəssisələri binalarında qəza işığı quraşdırılmalıdır.

6.3. Xəstəxana, körpələr evi, uşaq evləri, sanatoriyalar, istirahət evləri, poliklinika, əczaxana və digər müalicə profilaktika müəssisələrinin rəhbərləri, elektrik qurğularına xidmət etmək məqsədi ilə ixtisaslaşdırılmış istismar təşkilatı ilə müqavilə bağlamalı, yaxud ixtisaslı elektrik mantyorunun xidmətlərindən istifadə etməlidirlər.

6.4. Elektrik qızdırıcılarının, aparatlarının və digər elektrik cihazlarının elastik şlanqları olmalı, şəbəkəyə yalnız saz ştəpsel birləşmələri vasitəsi ilə qoşulmalıdır.

6.5. Elektrik şəbəkələri və elektrik cihazlarının istismarı zamanı: elektrik xəttini mıxdan asmaq və divar kağızı ilə yapışdırmaq, zədələnmiş qoruyucu örtükləri olan elektrik xətlərində kустar üsulla hazırlanmış (əldə qayıрма) qoruyucular tətbiq etmək, elektrik lampalarını kağız və ya əsgü parçası ilə dolmaq, elektrik xətləri və diyircəkləri şəkil və paltar asmaq üçün istifadə etmək qadağandır. Yanar materiallar saxlanılan ağac emalı emalatxanalarında, kitabxanalarda, anbarlarda elektrik çiraqları şüşə papaqlı olmalıdır.

6.6. Yataq otaqlarında, xəstəxana palatalarında, xəstə və uşaqların yerləşdirildiyi digər otaqlarda ütü, elektrik plitələri və başqa elektrik qızdırıcı cihazlarından istifadə etmək qadağandır. Elektrik cihazlarından istifadə etmək üçün xüsusi otaqlar (ütüləmə, sterilizasiya otaqları) ayrılmalıdır.

6.7. Elektrik şəbəkəsinə qoşulmuş cihazları (soyuduculardan başqa) baxımsız qoymaq, eləcə də yanmayan altlıqlarsız bu cihazlardan istifadə etmək olmaz.

6.8. Gündəlik işlə əlaqədar olmayan emalatxana, anbar, çardağ və digər yerlərin elektrik şəbəkələri, işdən kənar vaxt gərginliyi aradan qaldırmaq üçün rubilnik (elektrik cərəyanını kəsən açar), yaxud iki qütblü elektrik açarı ilə təchiz edilməlidir. Rubilniklər (açarlar) bayır tərəfdən (otaqlardan kənar) taxçalarda, yaxud açarla bağlanan metal yeşiklərdə quraşdırılmalıdır.

6.9. Kerasinin (ağ neftin) saxlanması və kerasin fənərlərinin doldurulması üçün uşaq və xəstələr yerləşən binadan kənar xüsusi yerlər ayrılmalıdır.

Kerasin yalnız saz, kip bağlanan metal tarada saxlanılmalıdır, şüşə taradan istifadə etmək qəti qadağandır.

6.10. İşıqlandırıcı fənərlər yalnız kerasinlə doldurulmalıdır. Bu məqsədlər üçün benzindən istifadə etmək qəti qadağandır. Yandırılmış fənərlərin kerasinlə yenidən doldurulmasına, eləcə də bu zaman açıq alov tətbiq etməyə icazə verilmir.

6.11. Kerasin fənərlərini tez alışan material və əşyaların (məsələn, pərdəyə yaxın) yanında quraşdırmaq olmaz.

6.12. Tez—tez tufan olan bölgələrdə (ildə 40 tufan saatlarından artıq) 3—5 dərəcəli odadavamlı binalarda yerləşən müalicə, uşaq müəssisələri və istirahət evləri ildırımından qoruyan qurğularla təchiz edilməlidir.

6.13. Elektrik qurğuları və avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı zamanı «Elektrik Qurğularının Quraşdırılması Qaydaları»nın tələblərinə riayət olunmalıdır.

7. Bayram şənlikləri, kino seanslar, tamaşalar, konsertlər və digər kütləvi tədbirlərin təşkili

7.1. Uşaq və müalicə müəssisələrinin taxta binalarında, eləcə də yanar örtükləri olan binalarda kütləvi tədbirlər ikinci mərtəbədən yuxarı olmayan otaqlarda keçirilə bilər.

7.2. Kütləvi tədbirlərin keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan otaqlarda yerlərin miqdarı bir nəfərə 0,75 kvadratmetr hesabı ilə götürülür. Otaqlarda qəbul olunmuş normadan artıq insan yerləşdirilməsinə icazə verilmir.

7.3. Kütləvi tədbirlər keçirilən otaqların çölə ən azı iki çıxışı olmalıdır.

7.4. İnsanların köçürülməsi üçün nəzərdə tutulan dəhlizlər, keçidlər və çıxışlar boş olmalıdır. Kütləvi tədbirlərin keçirildiyi zaman qapıları açarla, yaxud çətin açılan siyirtmələrlə bağlamaq qadağandır. Hər qapının yanında tibb işçisi, yaxud xidməti heyətin üzvlərindən daima növbətçi olmalıdır.

7.5. Otaqların pəncərələrində barmaqlıqlar olmamalıdır. Kütləvi tədbirlər zamanı pəncərələri taxta qapılarla bağlamaq, pəncərələrə gedən yolları isə mebel və digər əşyalarla tutmaq olmaz.

7.6. Səyyar elektrik stansiyası (daimi elektrik mənbəyi olmadıqda), bina və qurğulardan 10 metrədən az olmayan məsafədə quraşdırılmalıdır.

7.7. Kütləvi tədbirlərin keçirilməsi və bu zaman yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edilməsinə görə məsuliyyət və uşaq və müalicə müəssisələrinin rəhbərlərinin üzərinə düşür.

Kütləvi tədbirlərin keçirildiyi müddətdə mütləq yerli könüllü yanğın dəstəsi üzvlərinin növbətçiliyi təşkil edilməli, bina isə ilkin yanğınsöndürmə vasitələri ilə (odsöndürənlər, daxili yanğın kranları) təmin edilməlidir.

7.8. Kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə görə məsuliyyət daşıyan şəxslər, bütün otaqları, çıxışları yoxlamalı və onların yanğınsöndürmə vasitələri ilə təmin edilməklə, yanğına qarşı tam hazırlığına əmin olmalıdırlar.

7.9. Kütləvi tədbirlərin keçirilməsi zamanı uşaqların yanında daima tibb yaxud xidməti heyətin üzvlərindən növbətçi olmalıdır. Bu şəxslər yanğın təhlükəsizliyi tədbirləri və yanğın baş verdikdə uşaqları binadan köçürmə qaydaları haqqında təlimat keçməlidirlər.

7.10. Tamaşa və digər kütləvi tədbirlərin keçirilməsi zamanı, alışma yarada bilən kimyəvi və digər maddələr tətbiq etməklə işıq effekti yaratmağa icazə verilmir.

7.11. Yolka, möhkəm dayaq üzərində (altlıq, qum çəlləyi) elə qurulmalıdır ki, otaqdan çıxışı çətinləşdirməsin. Elektrik işığı olmadıqda, yolka yanındakı oyun və rəqslər gündüz keçirilməlidir.

7.12. Yeni il yolkasının keçirilməsi zamanı yolkanı selülit və digər tez yanan oyuncaqlarla bəzəmək, altlıq və budaqları oddan qoruyan tərkiblə hopdurulmamış

pambıqla örtmək, otaqda fişənglər, benqal fişəngləri, stearin şamları yandırmaq, şax—şaxlardan istifadə etmək, otaqdakı işıqı tamamilə söndürmək, uşaqlara oddan qoruyan tərkiblə hopdurulmamış pambıq və tənzişdən kostyumlar geydirmək qadağandır.

7.13. Yolkanın əlvan işıqlarla bəzədilməsi üçün elektrik lampaları müəyyən olunmuş qaydalara riayət etməklə etibarlı surətdə quraşdırılmalıdır. Lampaların qüvvəsi 25 V—dan artıq olmamalıdır. Əlvan işıqların quraşdırılması üçün mis məftilli əylən elektrik xətləri tətbiq edilməlidir.

Elektrik xətlərinin qoruyucuları işlək olmalı və elektrik şəbəkəsinə şpəsel birləşmələri vasitəsi ilə qoşulmalıdır. Əlvan işıqlar nasaz olduqda (xətlərin qızması, lampaların yanıb—sönməsi, qığılcım verməsi) onları dərhal şəbəkədən açmaq lazımdır.

7.14. Tətbiq edilən aparatlara və kinoplyonkadan asılı olmayaraq bədii filmlərin nümayişinə yalnız kinoaparat otağından icazə verilir. Bu zaman müəyyən edilmiş qaydaların bütün tələbləri ciddi surətdə yerinə yetirilməlidir.

7.15. Müalicə müəssisələri palatalarında yataq rejimində olan xəstələr üçün kinofilmlərin nümayişi, yalnız yanmayan plyonka tətbiq etməklə çıxışla üzbəüz tərəfdə quraşdırılmış dar plyonkalı kinoaparat vasitəsi ilə yol verilə bilər. Bu zaman kinoseansa yalnız həmin palataların xəstələri buraxılırlar.

7.16. Kinofilmlərin nümayişinə, kinomexaniklər, yaxud dar plyonkalı kino nümayiş etdirən və «yanğın təhlükəsizliyi texnikası» üzrə talonu olan şəxslər buraxılırlar.

8. Növbətçi xidməti heyətin və növbətçilərin vəzifələri

8.1. Xəstəxana (şöbələr), körpələr evi, uşaq evləri, sanatoriyalar, istirahət evləri və digər müalicə—profilaktika müəssisələrinin növbətçi xidməti heyəti, eləcə də növbətçilər yanğın baş verdikdə öz vəzifələrini bilməli, odsöndürənlər və başqa ilkin yanğınsöndürmə vasitələrindən istifadə etməyi, yanğın hissəsini (KYD) çağırmağı bacarmalı, yanğın hallarında uşaqları xilas etmək üçün dərhal tədbirlər görməlidirlər.

8.2. Müəssisə üzrə növbətçi borcludur:

- a) palatalarda olan xəstələrin, otaqlarda gecələyən uşaqların sayını bilməli və onların sayı, olduqları yer haqqında telefonla yaxındakı yanğın xidmətinə məlumat verməlidir;
- b) yanğınsöndürmə vasitələrinin və telefon rabitəsinin sazlığını yoxlamalıdır;
- c) bütün köçürmə çıxışlarının, dəhlizlərin, tambur və pilləkən qəfəsələrin yanğına qarşı vəziyyətini yoxlamalı, eləcə də bütün köçürmə çıxış qapılarını tez və maneəsiz açılması imkanına əmin olmalıdır, hər hansı bir pozuntunu aşkar etdikdə onu aradan qaldırmaq üçün tədbirlər görməli, lazım gəldikdə isə müəssisə rəhbərinə, yaxud onu əvəz edən şəxsə məlumat verməlidir.

Növbətçidə köçürmə çıxış qapılarının açarları və elektrik əl fənəri olmalıdır.

8.3. Gecə vaxtı növbətçi xidməti heyətin (tibb bacısı, dayənin və baş.) və növbətçinin yatması, müəssisədən kənara çıxması qadağandır.

9. Yanğınsöndürmə vasitələri

9.1. Bütün yanğın avadanlığı (odsöndürənlər, su çəlləkləri, qum yeşikləri və kürəklər, eləcə də daxili yanğın kranları) saz vəziyyətdə saxlanılmalıdır. Daxili yanğın kranlarının şkafları bağlı olmalı və plomblanmalıdır. Bu şkafların qapılarını mıxlamaq, məftillə burmaq, yaxud açarlarla bağlamaq qadağandır.

9.2. Kənd yerində yerləşən xəstəxana, sanatoriyalar, istirahət və körpələr evlərində yanğını söndürmək üçün motopompa və stasionar yanğın nasoslari olmalıdır.

Motopompa və nasoslara qulluq etmək, bunlarla iş qaydalarına alışımsı xüsusi ayrılmış şəxslərə həvalə olunur.

Sadalanan müəssisələr 2 nömrəli əlavəyə müvafiq, lazımı yanğınsöndürmə vasitələri ilə təmin edilməlidir.

Yanğının söndürülməsi ilə əlaqədar olmayan təsərrüfat və digər ehtiyaclar üçün yanğınsöndürmə vasitələri və yanğın avadanlıqlarından istifadə etmək qadağandır.

10. Yanğın zamanı hərəkətlər

10.1. Uşaq və müalicə müəssisəsinin hər bir işçisinin əsas vəzifəsi yanğın zamanı insanların həyatını xilas etməkdir. Yanğın zamanı müəssisə rəhbəri, eləcə də tibb və xidməti heyət borcludur:

a) dərhal yanğın haqqında yaxındakı yanğın xidmətinə xəbər verməli, yerli könüllü yanğın dəstəsi üçün həyəcan siqnalı qaldırmalıdır;

b) insanları otaqlardan köçürmək üçün onlardan asılı olan bütün tədbirləri görməli, kiçik yaşlı uşaqları və ağır xəstələri ilk növbədə xilas etməlidirlər.

İnsanların köçürülməsini yanğın baş verən otaqdan, eləcə də alovun yayılması təhlükəsi olan otaqlardan başlamaq lazımdır;

c) xilas edilmiş uşaq və xəstələri təhlükəsiz yerlərə (binaya) göndərməlidirlər;

ç) köçürmə ilə bərabər öz qüvvələri və müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələri ilə yanğının söndürülməsinə başlamalıdırlar;

d) müəssisə heyətindən olan şəxs, çağırılmış yanğın xidməti (dəstəsi) rəisinə, yanan, yaxud tüstülənən binadan insanların hamılıqla xilas edilib—edilməməsi və hansı otaqlarda insanların qalması haqqında dəqiq məlumat verməlidirlər;

e) elektrik enerjisinin şəbəkədən kəsilməsi hallarında, müəssisə elektrik fənərləri, yaxud «yarasa» tipli fənərlərlə təmin edilməlidir.

10.2. Bu qaydaların tələblərinin pozulması, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyətə səbəb olur.

Yanğın baş verdikdə xidməti heyətin təxmini hərəkətləri

müəssisənin adı

s/s	Hərəkətin adı	Hərəkət qaydası və ardıcılığı	İcraçının soyadı və vəzifəsi
1.	Yanğın haqqında məlumat	Yanğın (alışma) aşkar edildikdə dərhal yanğın yardımını çağırmalı (yanğın hissəsinə telefonla zəng etməli, yerli könüllü yanğın dəstəsinə signal verməli)	
2.	Alışan binadan uşaqların (xəstələrin) köçürülməsi	Bütün uşaq və xəstələr yanğın aşkar edilərkən dərhal dəhliz və çıxışlar vasitəsi ilə binadan çıxarılmalıdır	
3.	Siyahı tərkibinin binadan köçürülmüş uşaq və xəstələrin faktiki sayı ilə yoxlanılması	Binadan köçürülmüş bütün uşaq və xəstələr yenidən sayılır və onların faktiki sayı palata və qruplarda olan adbaad siyahı ilə yoxlanılır.	
4.	Köçürülmüş uşaq və xəstələrin yerləşdirmə məntəqəsinin təşkili	Gündüz vaxtı qrup uşaqları, palata xəstələri binada (ünvan göstərilir) yerləşdirilir. Gecə vaxtı onlar müəyyən olunmuş binalara (ünvan göstərilir) köçürülür.	
5.	Baş verən yanğının (alışanın) yanğın hissəsi (KYD) gələnə kimi xidməti heyət tərəfindən söndürülməsi	Adamların köçürülməsi ilə məşğul olmayan müəssisə əməkdaşları tərəfindən yanğın aşkar edildikdə dərhal onun söndürülməsi təşkil edilir.	

Qeyd:1. Otaqların mürəkkəb planlaşdırılması və xəstələrin gündəlik qaldıqları müalicə müəssisələri üçün yanğın baş verdikdə insanların köçürmə yollarını qeyd etməklə otaqların sxemi işlənilib hazırlanmalıdır. Yanğın baş verdikdə xidməti heyətin hərəkət və vəzifələrini əks etdirən sxem görünən yerdən asılmalıdır. Lazım gəldikdə belə sxemlər digər səhiyyə müəssisələrində də tərtib edilə bilər.

2. Köçürmə zamanı uşaq və xəstələrin hərəkət yolları kəsişməməlidir və yaranmış yanğın şəraitindən asılı olaraq dəyişilə bilər.

3. Lazım gəldikdə köçürmə üçün pəncərə və söykəmə pilləkənlərdən istifadə edilə bilər.

müəssisə rəhbərinin vəzifəsi və imzası

Uşaq müalicə profilaktika müəssisəsinin xidməti heyəti imza etməklə köçürmə planı və vəzifə bölgüsü ilə tanış edilməlidir.

Əlavə 1

Müalicə və uşaq müalicə müəssisələri (körpələr evi, uşaq evləri, xəstəxanalar, sanatoriyalar və digər müalicə—profilaktika müəssisələri) otaqları üçün ilkin yanğınsöndürmə vasitələrinin normaları

s/s	Otaqlar	Sahə kv.m	Tozla və qazla odsöndürənlər əd.	Qum yeşikləri əd.	Su çəlləkləri və vedrə əd.
1.	Körpələr evində, uşaq evlərində, ana və uşaq evlərində otaqlar, xəstəxana, sanatoriya, istirahət evlərində, yataq korpusları, tibb otaqları, dəftərxanalar, yuyunma otaqları, soyunma otağı və s.	100	1—1	—	—
2.	Müalicə müəssisələrində yanında emalatxanalar:	50	1—2	—	—
	a) ağac emalı				
	b) metal emalı	100	1—2	—	1—2
3.	Mətbəxlər, anbarlar	Hər bir otağa	1	1	—

1. Hər mərtəbəyə ən azı iki odsöndürən:

2. Sahəsi az olduqda hər otaqda ən azı bir odsöndürən olmalıdır.

Hər bir bina üçün (ya bina qrupu üçün) aşağıdakı yanğına qarşı əl avadanlığı ilə yanğın lövhəsi təchiz edilməlidir: 2 odsöndürən, 2—4 yanğın vedrəsi, 2—4 balta, 1—2 ling, 2—4 qarmaq.